

L'esport, una eina vehicular de l'educació en valors

✍ Alba Céspedes, mestra i entrenadora federada de basquetbol

L'esport s'ha convertit, amb el pas del temps, en un aspecte cada cop més present en el nostre dia a dia. I no només a nivell d'activitat que sovint practiquem molts de nosaltres, sinó que també a un nivell molt més ampli. L'esport és un fet mediàtic, és una realitat que es reflexa en molts elements de la nostra vida quotidiana: la moda, els videojocs, la televisió, el cinema, els cotxes, etc.

Aquesta expansió de l'esport com a aspecte essencial del dia a dia de la societat actual ha fet que el sistema educatiu tingui en consideració aquesta activitat dins dels currículums de l'educació primària i secundària, però ja no només com a un element a treballar per a la formació integral de la persona, sinó que també des de la perspectiva de l'educació en valors.

L'educació en valors és un fet que actualment els professionals de l'ensenyament, tant sigui educació reglada com educació en el lleure, tenim molt present i intentem portar a terme a les nostres aules i amb els nostres grups d'alumnes. L'esport ha passat a ser una bona eina per treballar aquests valors dins de l'escola i de l'institut, ja que és entès com una "educació pels conflictes".

El diàleg i el raonament és la gestió correcta per fer veure als alumnes quins han estat els seus errors i, d'aquesta manera, educar en valors.

Tots sabem i coneixem que la pràctica d'un esport suposa respectar unes normes i seguir una pauta de comportament, i que l'incompliment d'aquestes normes sovint comporta conflictes entre els jugadors i/o jugadores. Quan apareix un conflicte durant la pràctica esportiva, és un moment privilegiat per educar en valors. El diàleg i el raonament, envoltat de molta paciència, és la gestió correcta per fer veure als alumnes quins han estat els seus errors i, d'aquesta manera, educar en valors.

Però, per què l'esport és una bona eina vehicular per educar en valors? A part del seu component mediàtic i la seva importància dins la societat que ja s'ha comen-

tat anteriorment, l'esport és una activitat molt socialitzadora, amb molta capacitat de relació entre diferents individus, la qual cosa suposa un context idíl·lic perquè s'hi esdevinguin situacions en què els valors (positius i negatius) hi tinguin un paper destacat. Cal tenir en compte, però, que l'esport per si sol no educa en uns valors, sinó que depèn dels efectes que les persones i institucions li atribueixen. L'esport suposa un camp privilegiat d'experimentació i descobriment pels nens, nenes i joves en plena etapa de socialització, i és feina de les institucions i dels professionals que hi treballen de gestionar correctament aquesta activitat.

Tanmateix, l'educació en valors en relació a l'esport no només suposa gestionar la pràctica que es fa dins l'escola, l'institut o qualsevol altra institució, sinó també atendre a tot el que envolta aquesta activitat, i en concret, els mitjans de comunicació. Els coneguts Mass Media són, igual que les institucions escolars, uns agents socialitzadors que condicionen i modifiquen l'esport. Per aquest motiu, una manca d'atenció a aquest fet pot provocar contravalors que no desitgem en els nostres alumnes.

I quins són els valors que es poden treballar des de l'esport a l'escola o l'institut? Les contínues situacions d'interacció que s'esdevenen entre els alumnes generen, la majoria de les vegades, una situació de cooperació, sobretot si parlem dels esports col·lectius. El fet que l'objectiu de la pràctica esportiva s'hagi de resoldre en equip afavoreix el treball de valors com el companyerisme, la generositat, la comunicació, la col·laboració... així com molts altres. A més a més, els hàbits i maneres de fer en la pràctica de l'esport demanen un compromís i un sacrifici que cal complir, sobretot si es tracta d'esports en equip, ja que el respecte als companys també és un valor amb molta implicació en aquesta activitat.